

SKUODO PRANCIŠKAUS ŽADEIKIO GIMNAZIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

2. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi gimnazijos, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

3. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašo patvirtinimo“, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319, bei 2020 m. rugpjūčio 3 d. Nr. V-1129, Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V1795.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Švietimo pagalba** – tai specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

4.2. **Mokymosi pagalba** – mokytojų teikiama pagalba, kuri integruojama į mokymo(si) procesą. Pagalbą mokiniui pirmiausia suteikia jį mokantis mokytojas, pritaikydamas tinkamas mokymo(si) priemonės, metodus, užduotis ir kt.

4.3. **Psichologinė pagalba** – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, psichologinės pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais ir juos konsultuojant.

4.4. **Socialinė pagalba** – tai siekimas padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, švietimo, globos ar kitose socialinėse įstaigose, vykdančiose ugdymo funkcijas, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais.

4.5. **Socialinė pedagoginė pagalba** – gimnazijos darbuotojų (socialinio pedagogo, klasės auklėtojų, mokytojų ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių ir pedagoginių poreikių tenkinimu, skirta vaikų auklėjimo ir socialinėms problemoms spręsti.

4.6. **Specialioji pedagoginė pagalba** – pedagoginių priemonių sistema, padedanti užtikrinti veiksmingą specialiųjų poreikių turinčių asmenų ugdymą.

II. PAGALBOS TEIKIMO UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Švietimo pagalbos teikimo uždaviniai:

- 5.1. užtikrinti mokinių saugumą gimnazijoje;
- 5.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti gimnazijos ar vengia tai daryti;
- 5.3. užtikrinti mokinių mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;
- 5.4. kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikams ir jaunimui pasirinkti ugdymo (si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal jų galias;
- 5.5. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui (si);
- 5.6. padėti mokiniams adaptuotis gimnazijoje ar naujoje ugdymo pakopoje;

- 5.7. teikti reikalingą psichologinę, socialinę, pedagoginę pagalbą.
- 6. Švietimo pagalbos teikimo principai:
 - 6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
 - 6.2. visuotinumasis – pagalba teikiama visiems gimnazijos mokiniams, kuriems jos reikia;
 - 6.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo pagalbos mokiniui teikimo formomis;
 - 6.4. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
 - 6.5. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;
 - 6.6. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

- 7. Švietimo pagalbos gavėjai: gimnazijos mokiniai, mokytojai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai).
- 8. Švietimo pagalbos teikėjai: klasių vadovai, mokytojai, socialinis pedagogas, psichologas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, ugdymo karjerai koordinatorius, bibliotekos darbuotojas, gimnazijos vadovai.
- 9. Švietimo pagalbos formos:
 - 9.1. individualus darbas su mokiniu:
 - 9.1.1. turinčiu specialiuju ugdymosi poreikiu;
 - 9.1.2. mokomu namuose;
 - 9.1.3. besimokančiu pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą (iškilus mokymosi sunkumams);
 - 9.1.4. darbas su gabiais mokiniais;
 - 9.1.5. darbas su mokiniais padedant planuoti studijas, karjerą;
 - 9.1.6. iškilus individualioms problemoms.
 - 9.2. darbas su klase ar grupe:
 - 9.2.1. ugdymo dalyviu tarpusavio santykiu reguliavimas;
 - 9.2.2. konsultacijos;
 - 9.2.3. apklausos, sociologiniai tyrimai;
 - 9.2.4. karjeros planavimo informacijos sklaida;
 - 9.2.5. sveikatinimo veiklu vykdymas.
 - 9.3. darbas su mokinio šeima ar jo atstovais pagal įstatymą:
 - 9.3.1. pagalba sprendžiant problemas, trukdančias mokinio ugdymo(si) procesui;
 - 9.3.2. pagalba pasirenkant būsimą profesiją;
 - 9.3.3. tėvų (globėju, rūpintoju) ir gimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas.
 - 9.4. darbas su gimnazijos bendruomene:
 - 9.4.1. saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas;
 - 9.4.2. savivaldos aktyvinimas.
 - 9.5. darbas su socialiniais partneriais (Skuodo savivaldybės pedagogine psichologine tarnyba, Vaiko teisiu apsaugos tarnyba, seniūnijomis ir kt.), siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.
 - 10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:
 - 10.1. konsultavimas (mokinio, mokiniu grupės, mokytoju, tėvų (globėju, rūpintoju) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją);
 - 10.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ar mokiniu grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabiu tiek mokymosi problemu turinčiu mokiniu ugdymui;
 - 10.3. socialiniu ir gyvenimo įgūdziu formavimas — ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;
 - 10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
 - 10.5. nusikalstamumo, gimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitu psichiką

veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, patyčių, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas gimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

IV. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

11. Klasių vadovai:

11.1. rūpinasi savo klasės mokinių asmenybės ugdymu(si) bei branda;

11.2. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

11.3. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

11.4. informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie išskylančias problemas;

11.5. siekia pažinti auklėtinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus;

11.6. bendradarbiauja su dalykų mokytojais, gimnazijos švietimo pagalbos specialistais, sveikatos priežiūros specialistais, gimnazijos administracija;

11.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

11.8. stebi, analizuoja tėvų (globėjų, rūpintojų) bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(si);

11.9. aptaria su ugdytiniais jų veiklą bei ugdymo(si) rezultatus, padeda mokiniams išvelgti mokymosi veiklos rezultatų priežastis, numatyti tolesnius ugdymo(si) tikslus bei jų įgyvendinimo būdus;

11.10. organizuoja auklėtinio mokymosi stiliaus nustatymą, ištiria ugdymosi galias, vykdo stebėseną.

12. Dalykų mokytojai:

12.1. išsiaiškina mokinių poreikius, polinkius, tikslus, interesus, gabumus;

12.2. diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;

12.3. pritaiko dalykų bendrąsias programas specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių ugdymui;

12.4. stebi, analizuoja ir laiku identifikuoja kylančius sunkumus (pastebi, kad mokiniui nesiseka pasiekti bendrosiose programose numatytų konkretaus dalyko pasiekimų, po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, po ligos ir kt.), esant būtinybei informuoja klasės vadovą, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

12.5. sudaro Individualios švietimo pagalbos mokiniui teikimo planą (priedas Nr.1) mokymosi spragoms šalinti turintiems nepatenkinamą įvertinimą ir mokiniams, siekiantiems aukštesnio įvertinimo, aptaria pagalbos būdus;

12.6. mokymosi pagalbą integruoja į ugdymo procesą. Pritaiko mokymo(si) užduotis, metodus ir kt;

12.7. teikia individualią pagalbą per pamoką, po pamokų arba kitu su mokiniu suderintu laiku;

12.8. informuoja klasės vadovą, gimnazijos švietimo pagalbos specialistus, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), kartu tariasi dėl pagalbos (jeigu suteikta pagalba neefektyvi);

12.9. organizuoja papildomas konsultacijas;

12.10. teikia pagalbą ruošiantis olimpiadoms ir konkursams;

12.11. konsultuoja mokinius jiems renkantis individualų ugdymo planą, brandos egzaminus;

12.12. siūlo dalykų pasirenkamuosius modulius, padedančius įtvirtinti žinias;

12.13. organizuoja vyresnio mokinio pagalbą jaunesniam mokiniui ar gabiujų mokinių pagalbą silpniau besimokantiems (pagal dalyko specifiką).

13. Pagalbos mokiniui specialistai (socialinis pedagogas, specialusis pedagogas) teikia šią pagalbą:

13.1. psichologinė pagalba – teikiama per Skuodo savivaldybės pedagoginę psichologinę tarnybą. Psichologas nustato mokinio asmenybės ir ugdymosi problemas, numato

tiesioginio poveikio būdus, dirba su mokiniu, bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), teikia jiems rekomendacijas.

14. Socialinis pedagogas:

14.1. problemų, susijusių su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo) vertinimas ir sprendimas;

14.2. priešasčių šalinimas, dėl kurių mokiniai negali lankyti gimnazijos ar vengia tai daryti;

14.3. bendradarbiavimas su klasių vadovais, kitais pedagogais, specialistais, gimnazijos administracija sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

14.4. bendradarbiavimas su socialiniais partneriais (vaiko teisių apsaugos tarnyba, pedagogine psichologine tarnyba, policija, savivaldybių ir seniūnijų socialiniais darbuotojais ir kt.);

14.5. darbas su mokiniais, priklausomais nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą, patyčias;

14.6. pagalba tėvams ar teisėtiems mokinio atstovams ugdant savo vaiką (suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

14.7. bendradarbiavimas su klasių vadovais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu.

15. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas dirba bendradarbiaudamas su gimnazijos bendruomene, kitais sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pedagoginės pagalbos ir kitų suinteresuotų tarnybų specialistais:

15.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

15.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (gimnazijos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) gimnazijos bendruomenei;

15.3. inicijuoja ir dalyvauja gimnazijos sveikatinimo projektų (programų) rengime bei juos įgyvendinant;

15.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

15.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą;

15.6. dalyvauja gimnazijos darbo grupėse, sprendžiančiose mokinių psichologines, adaptacijos, mokymosi ir socialines problemas.

16. Gimnazijos vaiko gerovės komisija:

16.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą;

16.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

17. Ugdymo karjerai koordinatorius:

17.1. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais mokytojus, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

17.2. teikia sistemingas, kokybiškas ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams;

17.3. organizuoja integruotas dalyko ir ugdymo karjerai pamokas, klasės valandėles, netradicinio ugdymo dienas bei kitus renginius;

18. Bibliotekos darbuotojas:

18.1. tenkina mokinių informacinius poreikius;

18.2. organizuoja informacijos sklaidą stenduose, gimnazijos interneto svetainėje.

19. Direktorius pavaduotojas ugdymui:

19.1. gavęs informaciją iš klasės vadovų, dalyko mokytojų, suburdamas reikalingų specialistų komandą, operatyviai sprendžia problemą;

19.2. vykdo mokytojų, dirbančių su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais ugdomąją priežiūrą;

19.3. koordinuoja gimnazijos Vaiko gerovės komisijos darbą.

- 20. Gimnazijos administracija:
 - 20.1. analizuoja mokinių ugdymo, gimnazijos veiklos, gabiųjų ir specialiųjų poreikių mokinių ugdymo klausimus;
 - 20.2. išimties tvarka svarsto ypatingus prevencinius atvejus, bendradarbiauja su teisėsaugos, teisėtvarkos institucijomis, pedagogine psichologine tarnyba.
- 21. Mokytojų taryba:
 - 21.1. analizuoja ir vertina mokinių ugdymosi rezultatus ir daromą pažangą;
- 21.2. svarsto darbo su nemotyvuotais ir nepažangiais mokiniais problemas;
- 21.3. rūpinasi gabiųjų mokinių ugdymu;
- 21.4. analizuoja teikiamos švietimo pagalbos kokybę.
- 22. Gimnazijos taryba:
 - 22.1. sprendžia ypatingus pagalbos teikimo mokiniui atvejus.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 23. Siekti, kad visa reikalinga mokymosi pagalba mokiniams būtų teikiama pamokų metu.
 - 24. Klasių vadovai supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su svarbiausiomis tvarkos aprašo nuostatomis, organizavimu.
 - 25. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo planavimas, aptarimas ir vertinimas, atsakingas aprašo vykdymas užtikrina visavertį švietimo pagalbos mokiniui įgyvendinimą gimnazijoje.
-